

Forberede og ta eksamen

Her har vi samlet informasjon du trenger for å forberede elevene dine til eksamen.

Sist endret: 03.04.2024

Administrere eksamen

Ta fag som privatist

Før eksamen

Hva er nytt ved eksamen?

Ny rutine i PAS for oppfølging av mistanke om juks

Vi har utviklet et standardskjema i PAS som sensor skal bruke for å melde fra ved mistanke om juks. Vi gjør oppmerksom på at rektor kun vil få varsling i PAS ved mistanke om juks, og må følge med underveis i sensurperioden. Varselet vil dukke opp på skoleadministrators landingsside i PAS.

Justeringer i forberedelsesdelene

Vi gjør justeringer i forberedelsesdelene på grunn av tilgjengelighet og bruk av kunstig

intelligens. Blant annet vil mange av fagene ikke lenger oppgi tema i forberedelsesdelen. Du kan finne informasjon om de enkelte fagene i [eksamensveiledningen](#).

Kunstig intelligens ikke tillatt under eksamen

Bruk av tekstgeneratorer som ChatGPT er ikke tillatt under eksamen. Tekstgenerator er heller ikke en pålitelig kunnskapskilde å bruke på forberedelsesdagen. Hvis elevene likevel tar med innhold fra forberedelsesdagen som er produsert av en tekstgenerator, for eksempel KI, skal de alltid markere det i teksten og oppgi referansen i litteraturlisten, sammen med kildene.

Reduksjon i nettbaserte hjelpemidler

Det blir reduksjon i antall nettbaserte hjelpemidler som er tilgjengelig under eksamen for videregående. [Se oversikt over nettbaserte hjelpemidler](#).

Vurderte eksamenssvar er i eksamensveiledningen

Fra i år vil eksamensrapport med eksamenssvar ligge som en del av eksamensveiledningen. Du finner [eksamensveiledningene i udir-søket](#). Ikke alle fag har en eksamensrapport. Eksamensveiledningen i Norsk for elever med kort botid vg3 (NOR1420/1422), ble oppdatert i april 2024.

Eksamensoppgaver på papir for 10. trinn og videregående

[Her finner du oversikt](#) over hvilke eksamensoppgaver som også trykkes på papir og sendes ut.

Årets eksamensveiledninger og annet eksamensmaterieil

Studieforberedende utdanningsprogram

[Nye eksamensveiledninger for våren og høsten og annet materieil](#)

Yrkesfaglig utdanningsprogram

[Eksamensveiledning til sentralt gitt skriftlig eksamen LK06](#)

Gamle eksamensoppgaver

Oppgavene skal ikke være hemmelige for elevene, men de er passordbeskyttet på grunn av opphavsretten. Skolene har fått tilsendt passord de skal dele med sine elever.

Privatister, må kontakte eksamenskontoret i sitt fylke for å få passord.

[Finn gamle eksamensoppgaver](#)

Tilrettelegge for elever med særskilte behov

Noen elever trenger at forholdene blir lagt til rette slik at de får vist kompetansen sin. Eksempler på det er at elevene:

- får lengre tid
- får hvilerom
- får lest opp oppgaveteksten
- får oppgaven på tegnspråk eller punktskrift
- får bruke tale til tekst-program
- alternative oppgaver i fag der eksamen har lytteoppgaver.

Hvordan kan elevene få tilrettelagt eksamen?

Eleven eller foreldrene må sende en søknad til rektor. Rektor avgjør om og hvordan forholdene skal bli lagt til rette. Eleven kan få tilrettelagt eksamen selv om hun eller han ikke har vedtak om spesialundervisning.

[Du kan lese mer om særskilt tilrettelegging under eksamen.](#)

Støtte til teknisk oppsett av datamaskin

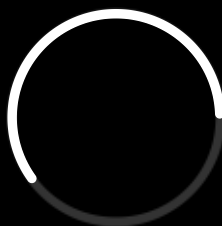
Vi har laget [brukerstøtte og praktisk informasjon](#) til kandidater, eksamensansvarlige og eksamensvakter. Her finner du blant annet informasjon om fjerne forfatternavn, slå på stavekontroll og ta bilder med mobilkamera.

Under eksamen

Forberedelsesdag og forberedelsesmaterieill

Elevene har møteplikt på forberedelsesdagen. Privatister og elevene finder forberedelsesdelene på forberedelsesdagen kl. 09.00.

Ikke alle fag på videregående har forberedelsesdel. Skolen informerer om hvilke fag dette gjelder.

Tidspunkt og innlogging for sentralt gitt eksamen

Elevene får **5 klokketimer** til å ta eksamen.

Unntak:

- Operatørfag har eksamen i 6 timer
- Fremmedspråk etter ny læreplan (LK20) har 4 timer
- Matematikk for yrkesfag (1P-Y og 1T-Y) har 4 timer

Eksamen starter klokka 09:00 norsk tid. Du kan logge deg inn før eksamen starter. Da vil du komme til en venteside.

Kommer du for sent, men før kl 10.00, så mister du den tapte tiden. Møter du opp etter klokka 10:00, får du ikke gjennomføre eksamen.

Innlogging

Alle skal logge seg inn via Feide eller med brukernavn og passord.

Bruk av hjelpemidler til eksamen

Hva er hjelpemidler?

Hjelpemidler under eksamen er alle kilder og verktøy, både fysiske og digitale. Det kan for eksempel være egne notater, bøker, tillatte nettressurser eller ordbøker.

På forberedelsesdagen er alle hjelpemidler tillatt, inkludert kilder på internett og kommunikasjon med andre.

I de fleste fagene er det lov å bruke hjelpemidler som krever tilgang til internett, men i et begrenset utvalg. Utvalget gjøres på forhånd, og skal være kilder som det er relevant å bruke for å svare på eksamensoppgaven.

Hjelpemidler på eksamensdagen

Hvilke hjelpemidler det er lov å bruke under eksamen avhenger av faget. Eksamen kan deles i to kategorier:

1. Eksamen med begrenset tilgang til internett

På en eksamen med begrenset tilgang til internett, er alle hjelpemidler tillatt, med følgende unntak eller begrensninger:

- Du har kun tilgang til et begrenset antall nettsider under eksamen.
- Det er bestemt på forhånd hvilke nettbaserte hjelpemidler det er lov å bruke:
 - VIGO har liste over nettressurser for videregående
- Du kan ikke bruke automatisk tekstgenerator som chatbot eller tilsvarende teknologi.
- Du har ikke lov til å kommunisere med andre under eksamen, inkludert mobiltelefon, samskriving, chat eller lignende.
- Å publisere tekst på internett regnes som kommunikasjon.

Dersom du skal ha eksamen i et språkfag gjelder også følgende unntak:

- Du har ikke lov til å bruke oversettelsesprogrammer eller oversettelsesfunksjonalitet i Word, Pages eller andre verktøy for å besvare eksamen.
- I Fremmedspråk skal du kun skrive svarene direkte inn i tekstboksen. Det er ikke tillatt å kladde i et annet program for så å klippe og lime inn i tekstboksen.

2. Todelt eksamen med begrenset tilgang til internett

Enkelte fag i grunnskolen og videregående har todelt eksamen. Da har eleven tilgang til ulike typer hjelpemidler på del 1 og 2. For grunnskolen gjelder dette eksamen i matematikk.

For videregående gjelder det

- matematikk
- fysikk
- kjemi
- biologi
- samfunnsøkonomi

Under del 1 er skrivesaker, passer, linjal og vinkelmåler tillatt.

Under del 2 er alle hjelpemidler tillatt, med følgende unntak eller begrensninger:

- Du har kun tilgang til et begrenset antall nettsider under eksamen.
- Det er bestemt på forhånd hvilke nettbaserte hjelpemidler det er lov å bruke:
 - VIGO har liste over nettressurser for videregående
- Du kan ikke bruke automatisk tekstgenerator som chatbot eller tilsvarende teknologi.
- Du har ikke lov til å kommunisere med andre under eksamen, inkludert mobiltelefon, samskriving, chat eller lignende.
- Å publisere tekst på internett regnes som kommunikasjon.

- Nasjonale føringer for nettbaserte hjelpemidler - grunnskolen

- Nasjonale føringer for nettbaserte hjelpemidler - videregående

Bruk av kilder

Hvis kandidaten eller privatisten bruker kilder, skal kildene oppgis slik at sensor kan finne frem til dem. Det er omtalt både i eksamensveiledningene og i informasjonsdelen til eksamensoppgaven.

Det er viktig at kandidatene lærer å vise til kildene på en ryddig måte, og at de viser at de kan bruke kildene i teksten sin. Resultatet ved use selvstendig kildebruk kan føre til at kandidaten får en lavere eksamenskarakter.

Juks og konsekvenser av juks

Hva er juks?

- Kommunisere med andre
 - Samskriving, chat, publisering av tekst eller kommentarer på en nettside, og andre måter å utveksle informasjon med andre på er ikke tillatt.
- Bruk av andre hjelpemidler enn det som er tillatt i faget. Se informasjon hvilke hjelpemidler som er lov på eksamen.
- Du kan ikke bruke chatbot eller tilsvarende teknologi.

Du kan lese mer om hvordan dere kan forebygge juks, informasjon til elever og plagiat og kildehenvisninger (Novari IKS)

Bruk av oversettelsesprogrammer er juks

Til eksamen i norsk og andre språkfag skal sensor vurdere elevens egen språkkompetanse. Det er derfor forbudt å bruke oversettelsesprogrammer til eksamen, også programmer som kan benyttes uten tilgang til internett. I Fremmedspråk skal du kun skrive svarene direkte inn i tekstboksen. Det er ikke tillatt å klasse i et annet program for så å klippe og lime inn i tekstboksen. Det er juks å bruke andre metoder.

Det er viktig at elever som skal ta eksamen kjenner retningslinjene for bruk av hjelpemidler, og at de vet hva som er konsekvensen av juks og forsøk på juks.

Hva er konsekvensene av å jukse på eksamen?

Konsekvensene av juks eller forsøk på juks er at elevene

- får eksamen i faget annullert av rektor, eller fylkeskommunen hvis du er privatist
- mister standpunktkarakteren i faget
- tidligst kan ta eksamen ett år etter (gjelder videregående)

Du kan lese mer om reglene ved juks på eksamen.

Lever eksamenssvar anonymt

Fjern forfatternavn på dokumenter

Pass på at kandidatene bare bruker kandidatnummeret i eksamensbesvarelsen. De skal ikke oppgi navnet sitt eller navnet på skolen i besvarelsen.

Hvordan får elevene tilgang til eksamenssvaret?

Etter eksamensdagen kan elevene se besvarelsen sin.

For å se besvarelsen sin, må eleven logge seg inn enten med Feide eller med ID-porten.

Etter eksamen

Når er eksamenskarakterene klare?

Elever på videregående skole og grunnskolen får vanligvis vite karakteren noen dager etter fellessensuren. Da møtes sensorene for å fastsette endelig eksamenskarakter. For å få eksamensresultatet, må elevene kontakte skolen eller stedet der de meldte seg opp til eksamen.

Dato for fellessensur:

- grunnskole
- videregående opplæring

Se eksamensveiledningene for hvordan sensor skal vurdere besvarelser i ditt fag.

Hvordan klage på karakteren?

En elev som er misfornøyd med karakteren, kan klage i tråd med disse kriteriene:

- Eleven må klage innen ti dager etter at karakteren er gjort tilgjengelig
- Eleven bør rådføre seg med en lærer før hen klager
- Eleven må levere klagen skriftlig
- Eleven trenger ikke å begrunne klagen
- Eleven må skrive under på klagen
- Eleven skal levere klagen til skolen

Resultatet av klagen kan være at eleven beholder karakteren, eller at eleven får en bedre eller dårligere karakter. Skolen informerer eleven om resultatet av klagen.

Privatister skal sende klagen til eksamenskontoret/privatistkontoret i fylket, eventuelt til skolen der privatisten tok eksamen.

- [Klagebehandling i grunnskolen](#)
- [Klagebehandling i videregående](#)